

Redactioneel

Bericht vanSteve's kantoor

In het laatste nummer van PsittaScene van dit jaar, lezen we meer over papegaaien die voorheen niet bekend waren – de levens van raadselachtige roodbuik ara's in Trinidad, en meer over de status van de grijze roodstaart in Kameroen door de heldere, open ogen van een levenslange bewonderaar.

Het is interessant te merken dat grijze roodstaarten bekende gezelschapsdieren zijn maar in toenemende mate zeldzaam in het wild, terwijl roodbuik ara's niet in gevangenschap leven en hun populatie is klaarblijkelijk stabiel in het wild. Het is een interessante naast elkaar plaatsing en belicht zeker het verschil in de statussen van papegaaiesoorten.

En terwijl we praten over in gevangenschap, is er een gedachte-prikkelend commentaar van EB Cravens, papegaaienexpert, bij opvangcentra en hun bewoners –de onderwerpen die hun daar brengen en hoe het erna met ze gaat.

Vanwege jullie steun, zullen we doorgaan met nieuwe ideeën spuien (en toevoegen aan ons denken over oude) om te komen tot het overleven van papegaaien in het wild en hun levens als gezelschapsdieren. Hiervoor zijn we dankbaar dat jullie ons vergezellen op onze reis.

Steve Milpacher, WPT financieel directeur

Grijze roodstaarten in het wild: een droom komt uit.

Artikel en foto's Sascha Düker

Al van kinds af aan had ik een wens om mijn favoriete vogel in het wild te zien, de Afrikaanse grijze roodstaart *Psittacus erithacus*. Ik herinner me foto's van begin 2000 van mijn meest geliefde tijdschrift van een grote zwerm samenkomend bij een groot waterbekken in afgelegen en dicht regenwoud ergens in Afrika.

Terwijl mijn droom om deze vogels als gezelschapsdier te houden, veranderde dat gedurende mijn persoonlijke ontwikkeling en educatie, bleef mijn droom om bioloog te worden en deze dieren in hun natuurlijke habitat te bestuderen aanhouden.

Eindelijk.... Daar was hij.

Nadat ik in een dierenartsenpraktijk had gewerkt, gespecialiseerd in vogels, studeerde ik biologie en verwelkomde de kans om naar mijn papegaaien te gaan en ze te gaan zien in het dichte regenwoud van Kameroen in West Afrika.

Als onderdeel van mijn academische programma in Biodiversity, Ecology en Evolution had ik de unieke gelegenheid veldexcursies te maken met mijn medestudenten naar prachtige bestemmingen, waaronder tropische landen met biodiversiteit hotspots zoals Costa Rica, Papoea Nieuw-Guinea en Kameroen.

Na zorgvuldig plannen van visa, onderzoekvergunningen, fondsen en het hebben van eindeloze discussies over het onderzoekvoorstel, werd het tijd om eindelijk Duitsland te verlaten en naar het avontuur in Kameroen te vliegen.

De eerste drie weken in Kameroen waren heel relaxt, omdat alle excursieplanningen al waren gedaan door mijn professor en een student van het team. We zouden een aantal gebieden bezoeken en bijeenkomsten met beschermingsgroepen. Vooraf stuurde ik plannen voor kunstmatige nestboxen voor de grijze roodstaarten, die ik wilde installeren in het gebied rond Mundemba, aan de student die vooruit was gegaan. Hij liet mijn plannen aan de plaatselijke timmerman zien. Toen ik aankwam in Mundemba, stonden de nestboxen al te wachten, precies zoals ik ze in gedachte had.

Dus begon ik mijn nestboxen op te hangen, het project op te zetten en de camera, die ik vanuit Duitsland had meegebracht, in één van de nestboxen te monteren. Midden in de planning kwamen er een paar ongemakken: de student kreeg de een na de andere typische tropische maagproblemen. Daarbij de extreme hitte en luchtvochtigheid maakte het werk behoorlijk zwaar. Ik wilde niet dat dit mijn trip zou torpederen, dus bleef ik aan het werk.

Tot zover had ik nog geen enkele papegaai gezien of gehoord en ik keek uit om uiteindelijk naar Korup National Park te gaan, waarvan ik dacht dat het een primair bos was, volgeladen met mijn favoriete vogels. We verlieten Mundemba, rijdend in een 4x4 over de modderige wegen van oliepalmlantages van PAMOL Ndian, maar zag geen papegaaien in de palmbomen.

Bij het oversteken van de Mana brug naar Korup National Park en betreden van het dichte oerwoud was een beleving die ik nooit meer vergeet. Ik had nog nooit eerder zo'n ongerept

en enorm regenwoud gezien met zulke gigantische bomen. Zelfs mijn reizen naar Brazilië en het Amazonegebied was hierbij niet te vergelijken.

Mijn professor en verscheidene lokale assistenten begeleidden onze studiegroep door het dichte woud om het “chimpansee kamp” in het midden van het zuidelijke deel van het park. Onderweg kwamen bosolifanten *Loxodonta cyclotis* trails tegen, waar een student aan werkte. Er waren echter geen tekenen van papegaaien. Ik voelde me teleurgesteld; hoewel het pas 10 uur 's ochtends was. Ik verwachtte nog steeds de vogels te zien of tenminste te horen. **“Het was een hete dag en we waren behoorlijk laat, dus misschien hadden de papegaaien hun bezigheden al gestaakt en waren gaan rusten.”** Dacht ik.

We kwamen aan bij het chimpansee kamp en zetten onze tenten op. Het kamp was een kleine open plek in het bos met één hut en een klein onderkomen. Het toilet was wat gaten in de grond, waarbij we ons realiseerden dat het de moeite waard was om er 's nachts heen te gaan als je geïnteresseerd bent in insecten, spinnen en schorpioenen.!

Dichtbij het kamp was een stroompje die ons voorzag van drinkwater en badwater voor de komende vijf dagen. We liepen iedere dag lange wandelingen door het bos en we werden geadviseerd om observaties en tekenen van grotere zoogdieren te noteren (vooral apen en olifanten) en grijze roodstaarten; we zouden alle data 's avonds evalueren.

We vonden verschillende apen, antilopen, wilde varkens en zelfs een zeldzame apensoort (de Calabar maki *Arctocebus calabarensis*) tijdens één van onze nachtwandelingen. Nog steeds niks gehoord of gezien van grijze roodstaarten tijdens ons verblijf. Dat was erg teleurstellend en ik verliet het kamp op onze laatste dag met een verdrietig gevoel. Zou mijn droom om grijze roodstaarten in het wild te zien vervuld worden? Waar kan ik dan verwachten ze te zien als het niet hier in hun natuurlijke habitat in het primaire laagland bos is?

Het moment om een wilde grijze roodstaart te zien was dichterbij dan ik verwachtte, allen wist ik dat nog niet: verrassend genoeg, op onze weg het park uit naderde één van de lokale assistenten me zachtjes, terwijl hij fluisterde dat hij de papegaaien vlakbij kon horen. Hij liep met me weg van de groep, waarbij hij rustig de boom naderde waar hij de geluiden had gehoord.

Ik begon geschreeuw en gekras te horen.

Eindelijk na vijf dagen in het Korup National Park zag ik mijn eerste grijze roodstaart 30m hoog op een tak zitten, op ons neerkijkend terwijl hij met zijn maatjes praatte!

Ik pakte snel mijn camera hoewel mijn handen trilden van nervositeit en vreesde dat hij wegvloog. Hij besloot te blijven zitten en ik nam mijn eerste foto van een wilde grijze roodstaart. Wow!

Ik had nog nooit zo'n gezonde en goed uitziende grijze roodstaart gezien. Blijkbaar zijn de papegaaien die naar een dierenarts gaan meestal ziek, maar zelfs andere vogels in volières

zagen er niet zó gezond en fit uit als deze. Volgens mijn assistent zaten er drie vogels, wat ik toen in mijn boek opschreef, plus de afstand van ons pas tot de boom, om te gebruiken in mijn thesis. Wat een opluchting! Ik zag nu zelf dat er nog grijze roodstaarten over gebleven waren in het bos.

Mijn geluk ten spijt realiseerde ik me dat deze ervaring mijn lopende onderzoek over grijze roodstaarten een verontrustende realiteit bewijst. Slechts één ontmoeting na zóveel wandelingen door het oerwoud was nog niets! Ik wist dat recentelijke perspectieven afschuwelijk waren voor ze, omdat studies in Ghana afnamen laten zien van *P. erithacus* van meer dan 90%.

Ik hoopte nog steeds dat naar het oosten van Ghana, in Kameroen, ik grotere aantallen zou vinden. Ik vervolgde mijn werk met mijn assistenten, nadat de rest van de studiegroep uit Duitsland wegging, en wat ik de volgende 3 maanden zou vinden – **of niet vond** – was angstwekkend.

Ik ging door met tellingen in het park en deed onderzoek op de olieplantages, zowel als in de omliggende dorpen van het park. Het park was bijna leeg buiten een paar ontmoetingen. Soms hoorden we en zagen we papegaaien over vliegen.

De monocultuur van de olieplantages vertoonden een iets hogere dichtheid van vogels als in het park. De vogels konden daar voedsel vinden. Hoewel volgens één van de landeigenaren de aantallen waren afgenomen en papegaaien in zulke lage aantallen “zijn geen probleem meer” voor wat betreft het eten van fruit.

Het ophangen van mijn nestboxen leek nutteloos omdat er zo weinig papegaaien waren. Echter uit de drie onderzochte landschapstypes, bleken de papegaaien het meest aanwezig in de dorpen en hun omgeving. Daar vonden ze voedsel evenals nestbomen. Maar nog steeds waren hun aanwezigheid dichtbij “niet bestaand” in vergelijking met wat was onderzocht in 2008-2010 Hoe konden populaties op zo’n dramatische manier afnemen, pas zes jaar later, in 2016?

Na vier maanden dat ik terug was in Duitsland in oktober 2016, stemde CITES voor het op de lijst zetten van beide soorten van de grijze roodstaarten *P. erithacus* en *P. timneh* naar Appendix I, wat een verbod betekent voor de internationale handel van deze soort.

Na mijn onderzoek van drie maanden wist ik dat het meer dan noodzakelijk was dit te doen, omdat vangst en verlies van habitat de voornaamste factoren zijn de populatie van de grijze roodstaarten onder lijden.

Er is nu een heleboel werk te doen voor de natuurbeschermers. Maar ik hoop dat het verbod zal bijdragen aan het behoud van de grijze roodstaarten in het wild, zodat in de toekomst we hun prachtige geluiden in het woud kunnen horen.

© Vertalingen Ria Vonk